

ПРАВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Літвінова О.О.

студентка,

Полтавський юридичний інститут

Національного юридичного університету України

імені Ярослава Мудрого

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ АДАПТАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА ДО ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Адаптація законодавства України до *acquis communautaire* є пріоритетною складовою процесу інтеграції України до Європейського Союзу, що, в свою чергу є пріоритетним напрямом української зовнішньої політики, особливо у зв'язку із підписанням Україною Угоди про Асоціацію з ЄС 27 червня 2014 року, яку було нею ратифіковано 16 вересня 2014 року. Метою адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу є досягнення відповідності правової системи України *acquis communautaire* з урахуванням критеріїв, що висуваються Європейським Союзом (ЄС) до держав, які мають намір вступити до нього [1, п. 2 Розділу I]. Процес адаптації охоплює всі сфери законодавства, визначені в Угоді про партнерство та співробітництво. До пріоритетних належать ті сфери законодавства, від зближення яких залежить зміцнення економічних зв'язків України й держав-членів ЄС. Необхідність узгодження законодавства України з нормами права ЄС розглядається передумовою співробітництва сторін. Разом із тим не викликає сумніву, що ефективність процесу європейської інтеграції України, забезпечення входження України до європейського політичного, економічного та правового простору потребує належного інституційного забезпечення адаптації законодавства України до *acquis* Союзу [3, с. 885].

Адаптація українського законодавства до законодавства ЄС відбувається на фоні правової реформи в Україні. Держава повинна створювати нове законодавство, у відповідності до міжнародних принципів і стандартів, оскільки до цього часу в її правовій базі згадані принципи і стандарти просто були відсутні. Чинна законодавча база України є суперечливою, нестабільною, а тому недосконалою. Однак ЄС особливого значення надають саме якості правових актів. Рада ЄС прийняла спеціальне рішення з приводу правил їх підготовки, за якими правовий акт має бути: чітким, не двозначним, без надмірного застосування скорочень, не містити жаргонних висловів, надто довгих фраз, незрозумілих посилань на інші тексти, ускладнень, що ускладнюють його читання. Україні також потрібно враховувати економічні, політичні та соціальні наслідки прийняття відповідних актів законодавства, адаптованих до вимог законодавства ЄС [2, с. 5]. Проекти законів України та

інших нормативно-правових актів, які за предметом правового регулювання належать до сфер, правовідносини в яких регулюються правом Європейського Союзу в обов'язковому порядку проходять експертизу на відповідність *acquis communautaire*. Експертизу проектів здійснює уповноважений центральний орган виконавчої влади, а експертизу проектів нормативно-правових актів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади – відповідні підрозділи органів, які видають акт. Процес адаптації суттєво ускладнюється відсутністю жорсткої процедури моніторингу відповідних нормативних змін, який застосовується щодо держав-заявниць або держав-кандидатів [4, с. 641-642]. А тому вважаю, що може бути доцільним створення окремого спеціального органу виконавчої влади, діяльність якого буде спрямовано на проведення адаптації законодавства нашої держави до законодавства країн ЄС, можливо, із залученням іноземних експертів. Дослідницькі інститути можуть співпрацювати з ним для допомоги при прийнятті рішень серйозної політичної природи і особливо надавати допомогу при вирішенні суперечливих питань, що призведе до вироблення більш чітких і коротких формулювань в головних документах.

Іншою актуальною проблемою є недосконалість, а подеколи й суперечливість нормативно-правових актів, що негативно впливає на процес реалізації прав і виконання обов'язків усіма суб'єктами суспільних відносин, сповільнює розвиток України як правової держави. Одним із шляхів розв'язання зазначеної проблеми в Україні є законодавче врегулювання процесу прийняття нормативно-правових актів суб'єктами нормотворчості та врахування положення, що необхідною умовою й головним принципом нормотворчого процесу є законність як об'єктивна властивість права загалом [1, с. 6]. Треба також враховувати, що процес адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу потребує злагодженої праці усіх гілок влади, а тому, створюючи національну державну правову систему відповідно до норм ЄС, необхідно одночасно з адаптацією вже наявних законів приймати нові, узгоджені з правовим полем ЄС, законодавчі акти.

Україна, знаходиться ще далеко від європейських стандартів правової регламентації. Процес адаптації українського законодавства до системи законодавства ЄС уповільнюється об'єктивною різницею історичного та соціокультурного розвитку правових систем, діючою кадровою політикою, корупцією державних службовців та бюрократичною системою в Україні. Багатогранність європейського правового поля, його комплексний характер наочно свідчать про труднощі на шляху узгодження національного законодавства із загальноєвропейським.

Формування правового поля держави є тривалим соціальним процесом, що органічно пов'язаний із змінами у всіх інших сферах життя суспільства. Необхідно також розширити і поглибити наукові дослідження проблем адаптації та забезпечити впровадження наукових рекомендацій з цих питань у реальну практику. Доцільним у цьому контексті є вивчення досвіду зарубіжних країн.

Нагальна потреба також лежить не лише у зміні соціальної свідомості, а також у невідповідності або неповній відповідності української термінології

загальноєвропейській. І щоб прискорити процес адаптації, і, як наслідок євроінтеграції, потрібно привести у відповідність і термінологічний глосарій.

Список використаних джерел:

1. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18.03.2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 29. – Ст. 367.
2. Серeda Т.М. Проблеми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу // Вісник Національної академії внутрішніх справ. – 2013. – Вип. 5. – С. 1-6
3. Суходубова І. В. Інституційне забезпечення адаптації законодавства України до acquis Європейського Союзу // Форум права. – 2012. – № 4. – С. 885-891.
4. Суходубова І. В. Особливості адаптації законодавства України у контексті її інтеграції в Європейський Союз // Форум права. – 2013. – № 3. – С. 639-643.